

ŠVIETIMO PAGALBOS MODELIO ANALIZĖ AKMENĖS RAJONE

2021m.

Akmenės raj. savivaldybės PPT

AKMENĖS RAJONO PEDAGOGINĖS IR PSICHOLOGINĖS PAGALBOS TEIKIAMO MODELIO STRUKTŪRA

Pirmasis lygmuo

- ▶ Pirmojo lygmens paskirtis –teikti pirminę specialiąją pedagoginę ir psichologinę pagalbą arčiausiai vaiko esančioje aplinkoje, ugdymo įstaigos pedagogams teikti metodinę pagalbą, šviesti įstaigos bendruomenę, šeimas ugdymo ir psichologiniais klausimais.
- ▶ Tai ugdymo įstaigose dirbantys specialistai: specialieji pedagogai, logopedai, psichologai, socialiniai pedagogai.

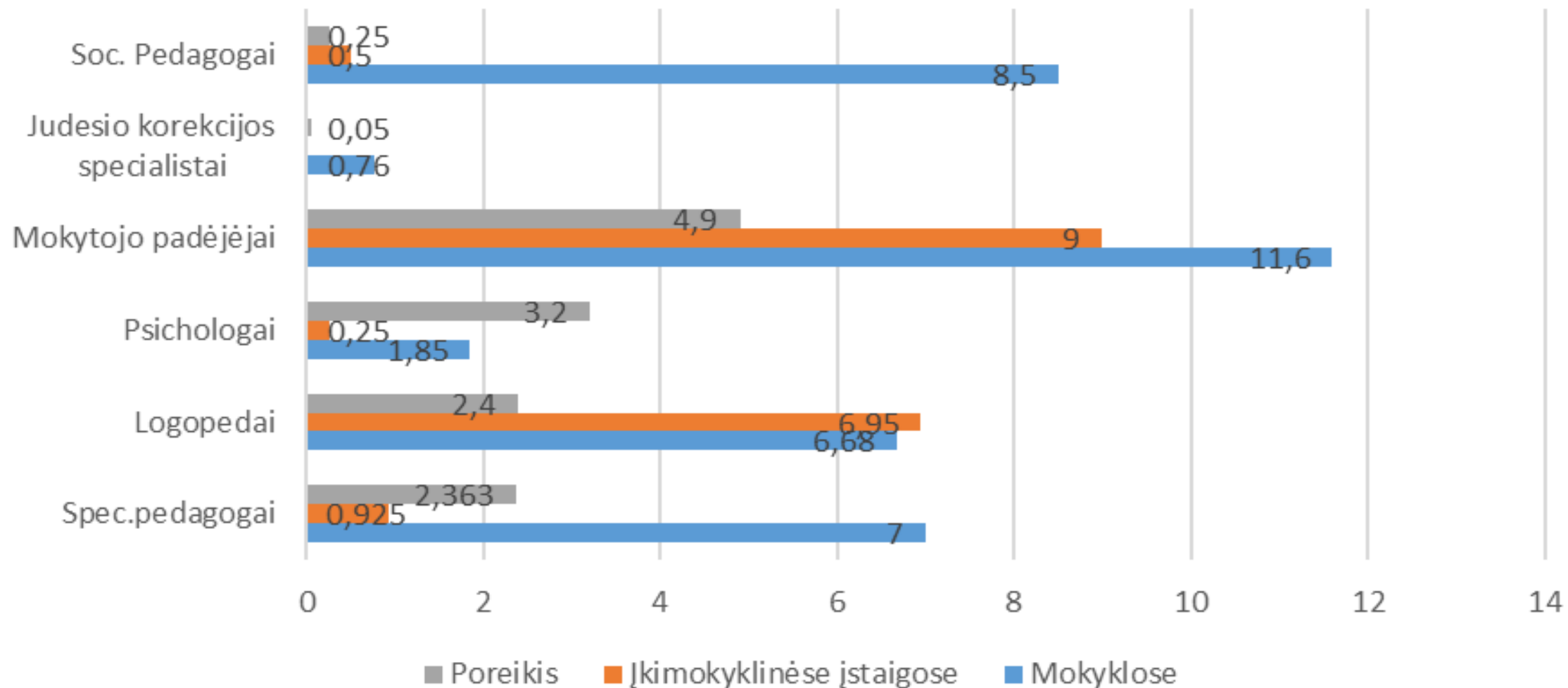
Antrasis lygmuo

- ▶ Antrojo lygmens paskirtis – teikti specialiąją, pedagoginę ir psichologinę pagalbą, jei jos negali suteikti pirmojo lygmens specialistai dėl jų pačių stygiaus arba specializacijos stokos.
- ▶ Savivaldybės pedagoginė psichologinė tarnyba yra savivaldybės biudžetinė švietimo įstaiga, teikianti specialiąją pedagoginę ir psichologinę pagalbą vaikams, tėvams (ar vaiko globėjams, rūpintojams), gyvenantiems savivaldybės teritorijoje ir joje veikiančiuose švietimo ir vaikų globos įstaigoms.

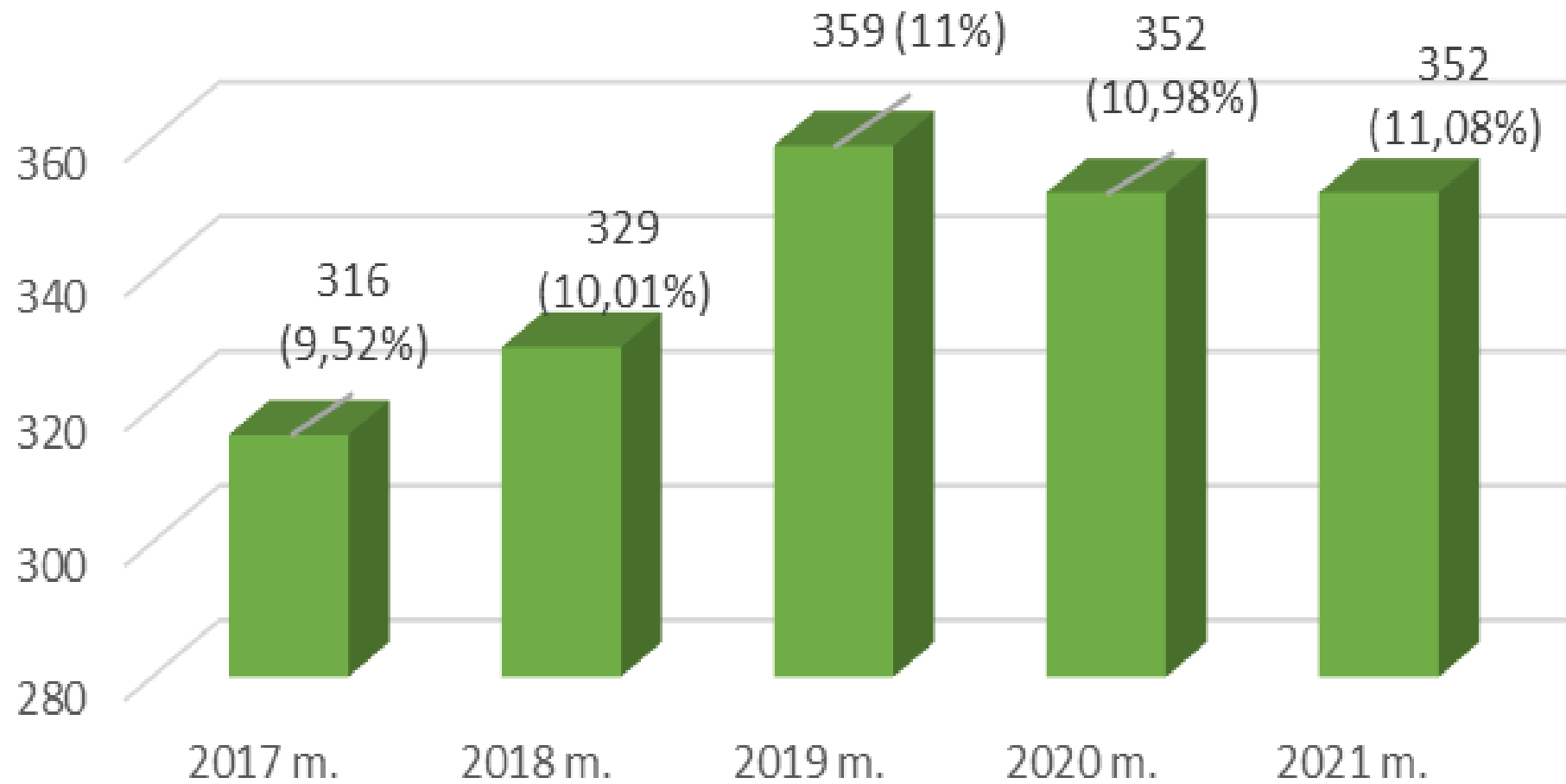
Dirba psichologai, įvairių specializacijų turintys specialieji pedagogai, logopedai, socialiniai pedagogai, gydytojas neurologas.

- ▶ Tarnybų specialistai kaupia ir analizuoja informaciją apie sudėtingas psichologines problemas, bendrąsias miesto, rajono ugdymo įstaigų bendruomenių psichologinio klimato tendencijas. Tuo remdamiesi, rengia prevencines programas, teikia informaciją visuomenei, inicijuoja metodikų kūrimą, inovacijų diegimą, atlieka tyrimus vaiko brandai bei intelektui įvertinti, pagal kuriuos ugdymo įstaigos gali taikyti ugdymo programas, padedančias vaikams adaptuotis visuomenėje ir įsisavinti mokymo medžiagą. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 6 d. nutarimas Nr. 194 „Dėl vaiko teisių apsaugos valdymo srities priskyrimo Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai ir kitų ministerijų kompetencijos nustatymo“ įpareigoja Švietimo ir mokslo ministeriją kartu su savivaldybių institucijomis rūpintis pedagoginės ir psichologinės pagalbos vaikams prieinamumu.

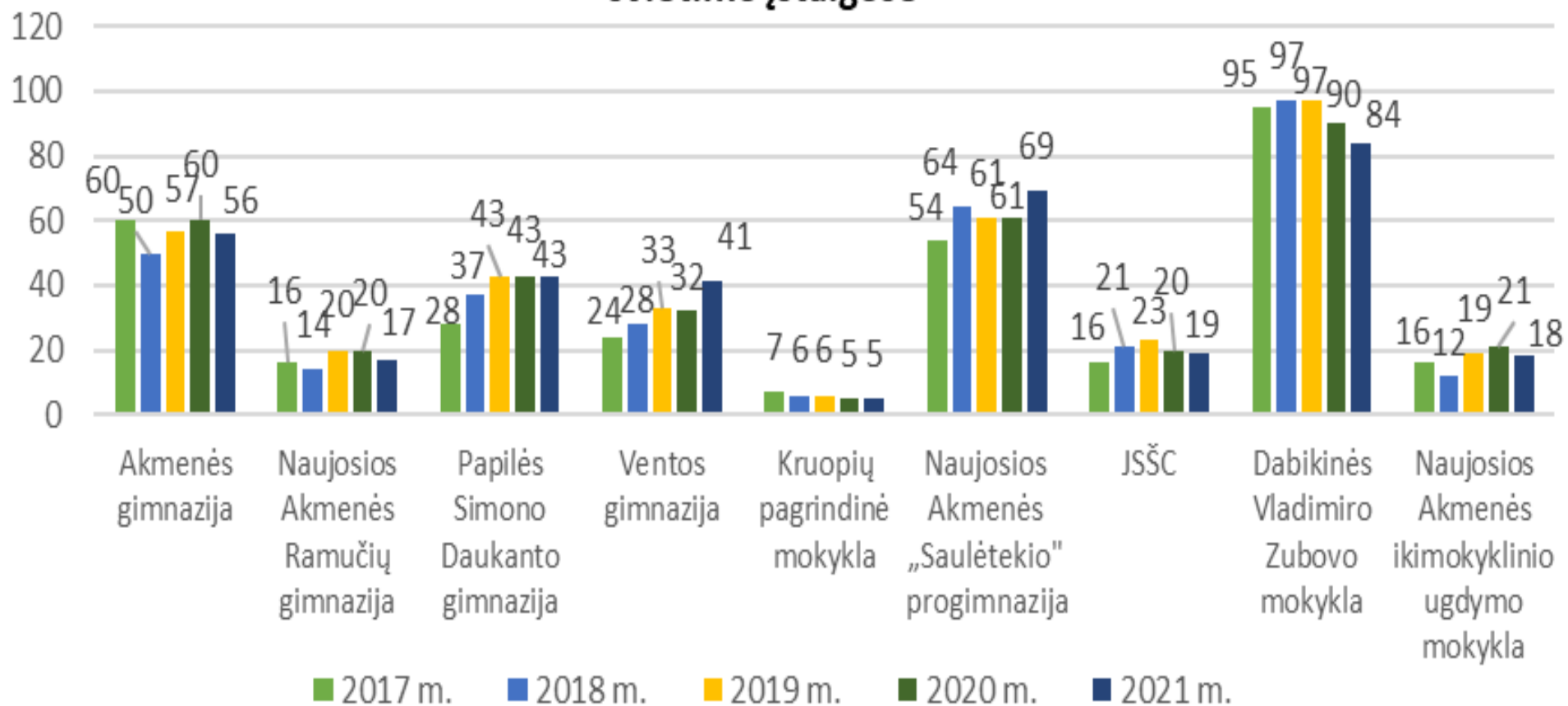
AKMENĖS RAJONO ŠVIETIMO PAGALBOS SPECIALISTAI IR JŲ POREIKIS

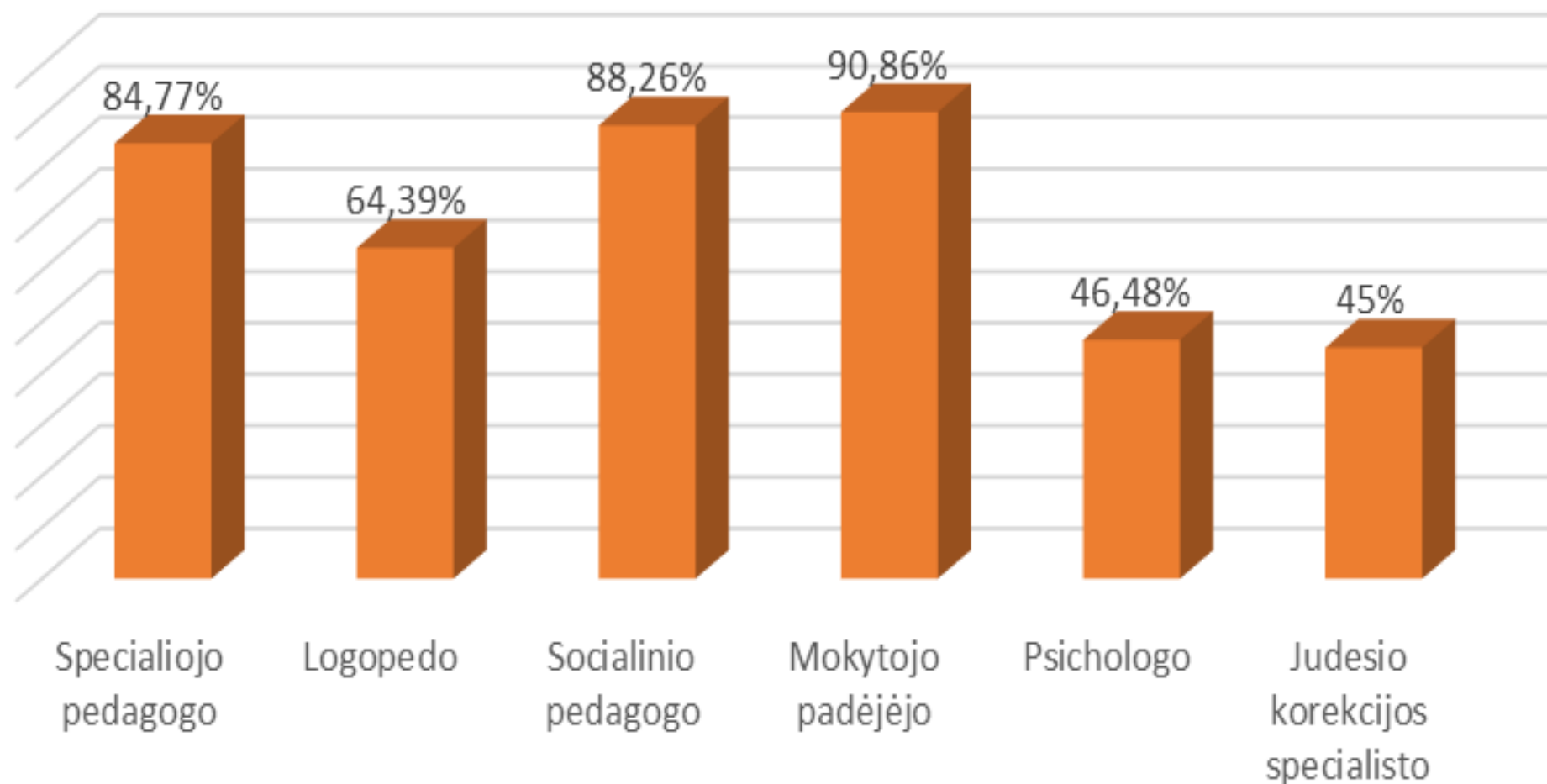
Švietimo pagalbą gavusių mokinių (vaikų) skaičius

Mokinių (vaikų), turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, skaičiaus pokyčiai švietimo įstaigose

Švietimo pagalbos specialistų paslaugą gaunančių mokinių dalis 2021–2022 m. m.

ŠVIETIMO PAGALBOS SPECIALISTŲ APKLAUSA

Apklausoje dalyvavo 9 pagalbos mokiniui specialistai iš rajono švietimo įstaigų:

- ▶ Naujosios Akmenės Ramučių gimnazija;
- ▶ Papilės Simono Daukanto gimnazija;
- ▶ Ventos gimnazija;
- ▶ Akmenės gimnazija;
- ▶ „Saulėtekio“ progimnazija;
- ▶ Akmenės gimnazijos ikimokyklinio ugdymo skyrius "Gintarėlis“;
- ▶ Ikimokyklinio ugdymo mokykla;
- ▶ Akmenės PPT.

KIEK VAIKŲ (MOKINIŲ) ĮSTAIGOSE VISIŠKAI NEGAUNA ŠVIETIMO PAGALBOS SPECIALISTŲ PAGALBOS?

- ▶ 4 įstaigose - visi SUP turintys vaikai gauna pagalbą;
- ▶ 3 įstaigose – negauna pagalbos 57 SUP turintys vaikai ;
- ▶ 1 įstaigoje – negauna pagalbos vienas mokinys, vertintas PPT, ir rekomenduota švietimo pagalba;
- ▶ 22 ugdytiniai, kuriems reikalinga logopedo pagalba.

KAIP EFEKTYVINTI ŠVIETIMO PAGALBĄ RAJONE, VYKDANT ĮTRAUKUJĄ UGDYMA?

- ▶ Prie įtraukiojo ugdymo reikėtų palaipsniui pereiti.
- ▶ Steigti papildomus švietimo pagalbos specialistų etatų (socialinio, specialiojo pedagogo, logopedo, psichologo, mokytojų padėjėjų).
- ▶ Skirti pakankamai lėšų, siekiant įgyvendinti įtrauktį.
- ▶ Stebimas kvalifikacinių renginių poreikis -atvejų analizė ir rekomendacijos, ikimokyklinio ugdymo mokytojams ir švietimo pagalbos specialistams darbui su ikimokyklinio amžiaus vaikais, turinčiais ASS ir kitų sutrikimų, nes pagrindinis dėmesys visada būna darbui su mokyklinio amžiaus vaikais.
- ▶ Ugdytinių skaičiaus mažinimas grupėse, kai grupėje ugdomi vaikai su dideliais ir labai dideliais SUP (tokį ugdytinį prilyginti dviems neurotipiniams vaikams).
- ▶ Paruošti patalpas, terapinius kabinetus relaksacijai, poilsiui.
- ▶ Neatiminėti iš specialistų valandų - įtraukti į registrą logopedo pagalbą gaunančius mokinius, nes jie matosi tik mokyklos sąrašė.
- ▶ Stiprinti materialinę bazę.

APKLAUSOS IŠVADOS

Švietimo pagalbos specialistai teigė:

Norint 100% patenkinti visų mokinių poreikius, įstaigose trūksta visų specialistų etatų:

- ▶ dviem įstaigoms trūksta psichologo etatų;
- ▶ vienai įstaigai pilno psichologo etato;
- ▶ visose įstaigose stebimas mokytojų padėjėjų poreikis, dviejose įstaigose reikėtų nors trijų mokytojo padėjėjo etatų, kad būtų dirbama pagrindinės ugdomosios veiklos metu;
- ▶ vienai įstaigai reikėtų 5 mokytojų padėjėjų.
- ▶ stebimas specialiųjų pedagogų ir logopedų poreikis (1,5 etato spec. pedagogo, 1,5- logopedo).
- ▶ vienai įstaigai reikalingas apie 0,25 etato judesio korekcijos specialisto;
- ▶ trūksta vieno socialinio pedagogo etato;
- ▶ trijose įstaigose trūksta surdopedagogo, tiflopedagogo, judesio korekcijos specialisto.

IO 1 TARPTAUTINE ANALIZE

EI! MOKYTOJAI, NEPALIKITE VAIKŲ VIENŲ

VAIKAI

- ▶ Vaikams patinka eiti į mokyklą, mokytis.
- ▶ Vaikų klasiokai draugiški.
- ▶ Vaikai mokykloje jaučiasi gerai.
- ▶ Vaikai sulaukia nedaug pagalbos iš specialistų, net tada, kai jos reikia.
- ▶ Vaikai mokykloje negauna jokios arba beveik jokios pagalbos.
- ▶ Romų kilmės mokiniai kartais patiria patyčias.

TĖVAI

Pagrindinės kliūtytys įtraukiajam ugdymui:

- ▶ Menkas arba jokio supratimo apie problemas, su kuriomis susiduria mokiniai.
- ▶ Itin žemas tėvų įsitraukimas į bendras mokyklos organizuojamas veiklas, bendradarbiavimas tarp mokytojų ir tėvų, bendraujant su tėvais neatsižvelgiama į tarpkultūrinius skirtumus.
- ▶ Romų vaikai nevedami į darželį, todėl atėję į pirmą klasę yra žemesniame lygyje nei kiti vaikai;
- ▶ Romų kilmės ir SUP vaikai retai įtraukiami į bendrus mokyklos renginius, šventes.

Kas padėtų spręsti problemas:

- ▶ Reikalingos parengiamosios kalbos mokymo klasės tautinių mažumų vaikams.
- ▶ Reikia ugdyti tėvų, mokytojų ir mokinių tarpkultūrinės kompetencijas, kad padidėtų tolerancija; reikia įtraukti tėvus į bendras mokyklos organizuojamas veiklas.
- ▶ Reikia atsižvelgti į tarpkultūrinius skirtumus.

MOKYTOJAI

Pagrindinės kliūtys įtraukiamam ugdymui:

- ▶ Mokytojai neturi pakankamai žinių ir kompetencijų, kaip lavinti SUP vaikus, kaip tinkamai įvertinti jų gebėjimus.
- ▶ Mokyklose trūksta mokytojo padėjėjų.
- ▶ Bendradarbiavimo tarp mokytojų ir tėvų stoka.
- ▶ Tėvai neturi reikiamų gebėjimų vaikams auginti.
- ▶ Kadangi iš tėvų negaunamas grįžtamasis ryšys – vaikų vystymosi rezultatai yra prasti.

Kas padėtų spręsti problemas?

- ▶ Tėvų švietimas apie tinkamą komunikaciją.
- ▶ Tėvų įtraukimas į mokyklos organizuojamas bendrąsias veiklas.
- ▶ Tvirtu ryšiu tarp vaiko, tėvų ir specialistų komandos užmezgimas – tai pagerina ugdymo pasiekimus, emocinę gerovę, skatina komandinį specialistų darbą, padeda atsižvelgti į tarpkultūrinius skirtumus.

Įtraukiojo ugdymo švietimo pagalbos vizija

specialistai sutelkiami Akmenės rajono savivaldybės PPT

Įtraukusis ugdymas Lietuvoje pirmiausia paremtas tarptautiniais dokumentais: JT vaiko teisių konvencija (1989), JT reglamentas dėl lygių galimybių žmonėms su negalia (1993) ir Salamankos deklaracija bei Rekomendacijos specialiojo ugdymo tobulinimui (1994)

Tai reglamentuoja ir teisės aktai:

LR švietimo įstatymo 58 straipsnio 2 dalies 3 punktas nustato, kad savivaldybės vykdomoji institucija organizuoja ir koordinuoja švietimo pagalbos teikimą mokiniui, mokytojui, šeimai, mokyklai, vaiko minimalios priežiūros priemonių vykdymą, tvirtina prevencinių programų kriterijus, sudaro sutartis su psichologinės pagalbos teikėjais, teikiančiais švietimo pagalbą šio įstatymo 23¹ straipsnio 6 ir 7 dalyse nurodytais atvejais.

LR švietimo mokslo ir sporto ministro 2017 m. rugpjūčio 30 d. įsakymo Nr. V-662 „Dėl pedagoginių psichologinių tarnybų darbo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ 6.5. punkte nurodoma, kad tarnybos specialistai „teikia psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę pagalbą švietimo įstaigose, kuriose nėra pagalbos mokiniui specialistų.“

Akmenės rajono savivaldybėje galėtų būti sukuriamas modelis, pagal kurį pagalbos specialistai sutelkiami Pedagoginėje psichologinėje tarnyboje (toliau – Tarnyboje). Jie aptarnauja jiems Tarnybos vadovo priskirtas mokyklas, kitus švietimo teikėjus. Tarnyba disponuoja informacija apie aptarnaujamoje teritorijoje ugdomų vaikų poreikius, racionaliau ir kryptingiau paskirsto žmogiškuosius išteklius; geriau tenkina vaikų pagalbos poreikius, užtikrina kompleksiskai teikiamą pagalbą bei stebi jos veiksmingumą.